

Nieuw Haags Peil 29 augustus 2010

Deze week kent binnen 1 week de grootste verschuivingen sinds de laatste verkiezingen. Het CDA zit nu echt in de hoek waar de klappen vallen. Nu een groot aantal prominenten zich zo tegen de ontwikkelingen in de formatie hebben gekeerd zien we een duidelijke toename van twijfel bij een deel van de CDA-kiezers. Dat uit zich voor een deel in het overstappen naar andere partijen en voor een deel in een duidelijke toename van de groep die zegt "ik weet niet waarop ik nu zou gaan stemmen". Het CDA heeft hierdoor nog maar twee derde deel van de kiezers over.

Met 15 zetels staat het CDA op een "all time low". Nog nooit eerder in mijn peilingen (sinds 1976) heeft het CDA zo laag gestaan (10%). Tot begin juni van dit jaar heeft het CDA nooit lager gestaan dan 20 zetels. Sindsdien scoorde het CDA louter tussen de 17 en 19 zetels.

Ook dit is een ander bewijs van de fragmentatie van het Nederlandse electoraat. VVD en PvdA scoorde al eerder wel eens onder de 10%, nu heeft de derde partij van de grote drie ook dit punt bereikt. De band van kiezers met hun partij is lager dan ooit.

De stijging van de VVD met 2 zetels is te danken aan dit wegzakken van het CDA. De PvdA zakt ook weer weg. De drie andere partijen aan de linkerkant stijgen, waarbij de SP het meest profiteert van overstappende CDA-ers.

Peiling van politieke voorkeur

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2010	22-8 2010	29-8 2010	Vershil vorige week	Vershil TK2010
VVD	31	26	28	2	-3
PvdA	30	25	24	-1	-6
PVV	24	31	31		7
CDA	21	19	15	-4	-6
SP	15	17	18	1	3
D66	10	11	12	1	2
Groen Links	10	12	13	1	3
ChristenUnie	5	5	5		
SGP	2	2	2		
Partij voor de Dieren	2	2	2		
Andere partij	0	0	0		
Totaal	150	150	150		
VVD+PVV+CDA	76	76	74	-2	-2
VVD+PvdA+D66+GrLinks	81	74	77	3	-4
VVD+PvdA+CDA	82	70	67	-3	-15

Deze daling van het CDA komt niet omdat de CDA-kiezers massaal de huidige formatiebesprekingen afwijzen of massaal niet willen dat het CDA in deze constellatie stapt. Uit de verschillende tabellen van het onderzoek van vrijdag jl. blijkt dat bijna een derde deel van de kiezers van het CDA van 9 juni de huidige formatie poging afwijst en bijna tweederde deel niet. Maar het is de interne onenigheid, die ertoe leidt dat kiezers al snel na de verkiezingen zich van het CDA afkeren.

Uit de onderstaande tabellen blijkt o.a. dat het overgrote deel der CDA-kiezers de actie van Lubbers met z'n twee brieven afwijst. Maar ten aanzien van de andere gestelde vragen is ook te zien dat een forse minderheid van de CDA-kiezers gevoelig zijn voor de onrust over die vorming van het kabinet. Het percentage CDA-kiezers dat hoopt dat de huidige onderhandelingen succesvol zijn is wel ten aanzien van 3 weken geleden duidelijk afgenomen. De kiezers van VVD en PVV blijven onverminderd enthousiast voor dit kabinet. Bij de kiezers van PvdA, SP, D66 en Groen Links zien we dat ze -in relatie tot hun afkeer van dit nieuwe kabinet- de onenigheid binnen het CDA verwelkomen en in grote meerderheid de zijde kiezen van de criticasters binnen het CDA.

Drie weken geleden dacht 80% dat het VVD-CDA kabinet met gedoogsteun van de PVV er zou komen, dat percentage is gedaald naar 54%.

Inmiddels is het overleg tussen VVD, CDA en PVV onder leiding van Ivo Opstelten drie weken aan de gang om te komen tot een kabinet van VVD en CDA met gedoogsteun van de PVV tot een kabinet. Hoopt u dat deze onderhandelingen succesvol zullen zijn?

<i>verticaal geperceenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Ja	50%	91%	92%	60%	22%	10%	15%	11%
<i>(Ja, 3 weken geleden)</i>	52%	92%	90%	79%	21%	14%	9%	9%
Nee	45%	7%	7%	29%	74%	87%	73%	86%
Weet niet/Geen mening	5%	3%	2%	11%	4%	3%	8%	3%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Denkt u dat deze onderhandelingen tot het VVD-CDA kabinet met gedoogsteun van de PVV zal leiden?

<i>verticaal geperceenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Ja	54%	71%	77%	57%	51%	38%	35%	42%
<i>(Ja, 3 weken geleden)</i>	80%	93%	90%	94%	80%	64%	61%	69%
Nee	30%	18%	11%	26%	39%	49%	46%	38%
Weet niet/Geen mening	16%	12%	12%	16%	10%	13%	20%	21%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

- zie volgende pagina -

Ex-informateur Lubbers heeft twee brieven geschreven aan het CDA over de ontwikkelingen tijdens deze formatie. Hij stelt daarbij een time-out voor. Deze is inmiddels afgewezen door de voorzitter van het CDA. Hoe oordeelt u over deze actie van Lubbers?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Positief	24%	3%	2%	11%	38%	50%	42%	51%
Neutraal	15%	9%	9%	16%	20%	20%	17%	22%
Negatief	56%	86%	87%	69%	38%	25%	32%	25%
Weet niet/geen antwoord	5%	3%	2%	4%	5%	5%	9%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Ook een aantal andere prominenten van het CDA van vroeger hebben zich in het openbaar uitgesproken tegen een samenwerking met de PVV. Hierover volgen nu een aantal stellingen.

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Het is goed dat zij nu laten weten wat ze ervan vinden	50%	20%	18%	39%	72%	83%	75%	85%
De prominenten moeten zich niet met de politiek van vandaag bemoeien	52%	92%	79%	58%	28%	16%	33%	17%
Ze hadden moeten wachten totdat de akkoorden bekend zijn	54%	82%	83%	66%	28%	20%	40%	13%
Ook degenen die aangeven als lid op te zeggen als dit kabinet er komt, zullen bij het CDA blijven.	51%	67%	68%	50%	41%	40%	45%	38%
Als dit kabinet er komt scheurt het CDA in tweeën	47%	31%	23%	23%	60%	77%	73%	65%
Het CDA-congres zal toch instemmen met het regeerakkoord	64%	76%	77%	59%	61%	55%	58%	49%

Wilders heeft naar aanleiding van de uitspraken van de voorzitter van het CDA getwitterd dat hij hem een zeurpiet vindt en zich afgevraagd of hij misschien op vakantie kan gaan. Hierover volgen een aantal stellingen?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Ik ben het eens met deze mening van Wilders	38%	94%	59%	20%	14%	11%	19%	10%
Het was verstandiger van Wilders als hij zich had ingehouden	62%	21%	59%	81%	76%	72%	67%	76%
Hiermee bewijst Wilders dat hij zich niet door zijn gedoogrol laat beperken	72%	75%	58%	61%	81%	83%	81%	84%
Dit zou een reden voor het CDA moeten zijn om niet verder te gaan met deze formatie	37%	7%	8%	35%	46%	69%	67%	63%